

VYHODNOCENÍ AKČNÍHO PLÁNU
K NÁRODNÍ STRATEGII
NA OCHRANU FINANČNÍCH ZÁJMŮ
EVROPSKÉ UNIE
ZA ROK 2017

OBSAH

ÚVOD	3
I. BOJ PROTI KORUPCI.....	4
II. ADMINISTRATIVNÍ SPOLUPRÁCE V CELNÍCH VĚCECH	12
III. PROVĚŘOVÁNÍ A VYŠETŘOVÁNÍ TRESTNÝCH ČINŮ SOUVISEJÍCÍCH S DOTAČNÍMI PROSTŘEDKY EU.....	14
IV. SPRÁVNĚ-PRÁVNÍ OBLAST OCHRANY FINANČNÍCH ZÁJMŮ EU	16
ZÁVĚR.....	20

ÚVOD

Toto vyhodnocení Akčního plánu je zpracováno na základě úkolu, definovaného v Příloze 2 – Akčního plánu k Národní strategii na ochranu finančních zájmů Evropské unie. Národní strategie včetně příloh byla aktualizována pro programové období 2014 - 2020 s účinností od 1. září 2017. Hodnoceno je období od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017.

Vyhodnocení Akčního plánu bylo provedeno garanty příslušných úkolů.

I. BOJ PROTI KORUPCI

1. - Předložení zákona zajišťujícího ochranu oznamovatelů vládě

Gestor: MLP

termín: 31. 12. 2017

Přijetí legislativního řešení ochrany oznamovatelů korupce (whistleblowerů) bylo ve Vládní koncepci boje s korupcí na léta 2015 až 2017 obsaženo v rámci prioritní oblasti Rozvoj občanské společnosti. Tento úkol byl podrobněji rozpracován a ukotven v Akčních plánech boje s korupcí na roky 2015, 2016 a 2017. Dne 8. února 2017 vláda ČR svým usnesením č. 102 schválila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Cílem návrhu zákona bylo zajistit zaměstnancům ochranu před odvetnými opatřeními v situacích, kdy upozorní na trestný čin, a poskytnout jim lepší procesní postavení v případných soudních sporech se zaměstnavatelem. Stanovený úkol byl v požadovaném termínu splněn, tj. návrh zákona zajišťujícího ochranu oznamovatelů byl předložen vládě.

Návrh zákona byl následně dne 17. února 2017 předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR jako sněmovní tisk č. 1034. První čtení návrhu zákona bylo zahájeno dne 26. května 2017. Nicméně, projednávání návrhu bylo přerušeno a do konce 7. volebního období Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR již návrh projednán nebyl. Následně vláda svým usnesením ze dne 7. února 2018 č. 91 k návrhu Plánu legislativních prací vlády na zbývající část roku 2018 a k návrhu Výhledu legislativních prací vlády na léta 2019 až 2021 rozhodla, že do konce září 2018 jí má být ministrem spravedlnosti a předsedou Legislativní rady vlády předložen nový návrh zákona o ochraně oznamovatelů.

Úkol: splněn

2. - Přijetí nového zákona o řízení a kontrole veřejných financí

Gestor: MF - odbor 47

termín: 31. 12. 2017

Návrh zákona o řízení a kontrole veřejných financí byl v roce 2017 předložen Parlamentu ČR. Na pořad jednání v Poslanecké sněmovně se návrh zákona dostal k prvnímu čtení 13. března 2017, k druhému čtení 6. června a návrh zákona byl schválen ve třetím čtení 14. července. Senát ČR projednal návrh zákona 16. srpna a zamítl ho. O vráceném návrhu Poslanecká sněmovna hlasovala 5. září 2017, návrh nebyl přijat. Legislativní proces tak byl neúspěšně ukončen. V roce 2017 nedošlo ke schválení návrhu zákona o řízení a kontrole veřejných financí.

Pro dokončení transpozice směrnice č. 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států, byl připraven návrh zákona, kterým se mění zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. Návrh zákona rozšiřuje okruh orgánů veřejné správy, na které dopadá zákon o finanční kontrole, v souladu s požadavky směrnice. Orgánem veřejné správy je dle návrhu zákona nově i dobrovolný svazek obcí, příspěvková organizace dobrovolného svazku obcí a Správa železniční dopravní cesty.

Návrh zákona o finanční kontrole byl vložen do mezirezortního připomínkového řízení 7. února 2018 a po vypořádání připomínkového řízení bude předložen Úřadu vlády.

Úkol: na úrovni gestora splněn

3. - Schválení Strategie vlastnické politiky státu

Gestor: MF - odbor 43 termín: 31. 12. 2020

Aktuálně je téma Strategie vlastnické politiky státu zmíněno v kapitole nevyřešených anebo nedostatečně řešených problémů a na ně navazujících opatření z minulých dokumentů materiálu „Východiska pro vytvoření protikorupčního strategického dokumentu České republiky pro období po roce 2017“ schváleného UV ze dne 29. listopadu 2017 č. 828. Do materiálu bylo doplněno, že MF materiál předložilo, ale vláda jej neschválila. Otázka řešení Strategie vlastnické politiky státu je nyní v moci a rozhodnutí vlády.

Úkol: plněn průběžně

4. - Dokončení implementace/průběžné vyhodnocování dopadů metodiky veřejného nakupování

Gestor: MF - odbor 47/MMR termín: 31. 12. 2017

Byl proškolen významný okruh osob, který se podílí na procesu veřejného nakupování. V průběhu roku 2017 bylo realizováno celkem 10 školení, která se věnovala výhradně Metodice veřejného nakupování. Celkově bylo proškoleny 411 osob. Bylo uskutečněno také 29 školení, přednostně určených pro zástupce měst a obcí, v jejichž rámci byla představena Metodika veřejného nakupování společně se základními principy, na kterých metodika stojí. V rámci těchto školení bylo proškoleny celkem 1839 osob.

V roce 2018 je v plánu uskutečnit alespoň 5 samostatných školení, kde bude proškoleny nejméně 250 osob.

Úkol: splněn/plněn průběžně

5. - Dokončení implementace/průběžné vyhodnocování dopadů nového zákona o zadávání veřejných zakázek

Gestor: MMR/ÚOHS termín: 31. 12. 2017 a průběžně

Na základě přijetí nové právní úpravy v oblasti veřejných zakázek zajistil gestor Zákona o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“) rozsáhlé vzdělávací aktivity, které se uskutečnily po celé republice. Gestor ZZVZ zavedl od října roku 2016 nový Vzdělávací program veřejné zakázky (dále jen „Vzdělávací program“). Cílem je výrazné posílení odbornosti uživatelů v oblasti veřejných zakázek, a to nejen v souvislosti s nově přijatou právní úpravou ZZVZ. O školení je velký zájem, proto gestor ZZVZ i nadále v rámci Vzdělávacího programu připravuje další semináře, které jsou, stejně jako

předchozí semináře, zdarma. V rámci vzdělávacího programu bylo v roce 2017 uskutečněno přes 40 školení, kde bylo proškoleni téměř 3 000 osob.

Dále gestor pravidelně pořádá Pracovní skupinu Veřejné zakázky, jejíž podstatnou úlohou je mimo jiné seznámení účastníků s aktuálním legislativním vývojem a aplikační praxí v oblasti veřejných zakázek (na národní i evropské úrovni), poskytnutí informací a stanovisek k ZZVZ a poskytnutí informací týkajících se školení, které pořádá gestor ZZVZ.

Úkol: splněn/plněn průběžně

6. - Přijetí nového zákona o státním zastupitelství

Gestor: MSp

termín: 31. 12. 2019

Návrh zákona o státním zastupitelství byl předložen Poslanecké sněmovně již dne 21. dubna 2016, kde byl zaevidován jako tisk 789. Poslanecká sněmovna se do konce volebního období nedostala k jeho projednání ani v prvním čtení. Příprava návrhu nové právní úpravy státního zastupitelství nebyla zařazena do plánu legislativních prací vlády. Dle schváleného Akčního plánu boje s korupcí na rok 2018 (usnesení vlády č. 11 ze dne 3. ledna 2018), se MSp zavazuje spolu s Nejvyšším státním zastupitelstvím v roce 2018 zahájit implementaci doporučení 4. hodnotícího kola GRECO (Group of States Against Corruption) ve vztahu ke státním zástupcům.

Úkol: plněn průběžně

7. - Pokračování v těsné spolupráci s finanční a celní správou a dalšími partnery; intenzivní výměna informací a společná činnost

Gestor: PČR /GŘC/GFŘ

termín: průběžně

Prověřování a vyšetřování daňové kriminality, především trestné činnosti spadající do skutkové podstaty trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle ust. § 240 odst. 1, 3 trestního zákoníku se škodou velkého rozsahu v řádu až několika set miliónů korun spadá mezi nejzávažnější daňové trestné činy a zároveň je jednou z priorit v oblasti boje s trestnou činností na území ČR.

Z praktických zkušeností pracovníků odboru daní, sekce finanční kriminality Národní centrály proti organizovanému zločinu (dále jen „NCOZ SKPV“) vyplývá, že vzájemná úzká spolupráce a podpora na projektu Daňová kobra zúčastněných složek je z hlediska efektivity boje proti daňové kriminalitě nezbytná a zároveň velmi úspěšná, neboť díky této spolupráci se daří tuto trestnou činnost odhalovat a následně dokumentovat úlohu jednotlivých podezřelých osob za účelem rozkrýví celého řetězce páchané trestné činnosti, včetně zjištění dalších fyzických i právnických osob na trestné činnosti se podílejících. Za oblast dotací je vedena komunikace a spolupráce příslušných orgánů zejména v kauzách správcem daně podávaných trestních oznámení, u kterých existuje důvodné podezření skutkové podstaty trestného činu dotačního podvodu dle ust. § 212 nebo skutkové podstaty poškození finančních zájmů Evropské unie dle ust. § 260 trestního zákoníku.

Ve spolupráci s GFŘ a GŘC je pracovníky NCOZ SKPV realizována metodická činnost k osvětě v oblasti trestního řízení, např. podávání trestních oznámení správcem daně, vyžadování informací získaných

při správě daní apod., dále je prováděna koordinační a metodická činnost ve vztahu k centrální Daňové kobře a Daňovým kobrám KŘP (krajských ředitelství Policie) a dále se podílí ve spolupráci s OBPPK MV ČR (odbohem bezpečnostní politiky a prevence kriminality) na přípravě Koncepce boje proti organizovanému zločinu na roky 2018 - 2020. Pracovníci NCOZ SKPV spolupracují rovněž s Komorou daňových poradců formou přednáškové činnosti na vzdělávacích akcích pořádaných komorou. Ve spolupráci s Policejní akademií ČR v Praze jsou pořádány kvalifikační kurzy „Daňová kriminalita“.

Celní správa ČR se plně ztotožňuje s vyjádřením a postupy PČR, přičemž postupy celní správy jsou v mnoha ohledech identické. K tomuto je vhodné rozvést důležitost dopadů spolupráce mezi policejním orgánem a správcem daně. Elementární filozofií, která je beze zbytku naplňována, je realizace efektivního souběhu trestního řízení a daňového řízení, a to za zákonem stanovených podmínek. Přiznání/přidělení statutu poškozeného v trestním řízení správcem daně s právem nahlížení do trestních spisů, nebo naopak povinnost zachovávat mlčenlivost správcem daně vůči třetím osobám, jsou jen jedny z řady zákonných statutů, které mají legislativní rámec s dopadem na vzájemnou spolupráci mezi policejním orgánem a správcem daně. Zákonné definice a metodické postupy (kdy právě taktika a metodika jsou společně mezi členy týmu "Kobra" sdíleny) na úseku trestního řízení a daňového řízení však dnes již umožňují rychlou, efektivní a oboustrannou možnost vzájemného předávání informací mezi policejním orgánem a správcem daně, a to bez jakýchkoliv dopadů do zákonem stanovených regulativů. Právě toto lze vnímat jako velkou devízu, kdy oba cíle řízení (trestního a daňového), které jsou jinak zcela odlišné, lze mezi policejním orgánem a správcem daně zákonným oboustranným postupem a taktickými nástroji naplňovat. Záměrem společných taktických postupů totiž současně je, aby při souběhu trestního řízení a daňového řízení nebyl zmařen jeden cíl na úkor druhého.

Úkol: plně průběžně

8. - Potírání korupce při zadávání veřejných zakázek

Gestor: PČR termín: průběžně

Korupce představuje složitý a komplexní problém, neboť jde o latentní trestnou činnost, která se v porovnání s jinou trestnou činností nedá reálně měřit.

Jednu z korupčních oblastí představuje organizovaný zločin ve veřejné správě, který se soustředil především na ovlivňování zakázek na externí služby pro úřady. Tato skutečnost je odrazem nefunkčnosti správy jako takové, neboť dochází k protěžování spřízněných firem, zejména advokátních kanceláří. Mimo poskytování právních služeb, externí poradenství souvisí rovněž se získáváním dotací z evropských fondů, kdy díky těmto penězům dochází k umělému navyšování a předražování projektů. V rámci zadávacího řízení u veřejných zakázek rovněž často skrytě působí organizované skupiny pachatelů, jež často využívají pomoci nejružnějších zprostředkovatelů a lobbistů. Často tak dochází k propojení pachatelů se zástupci veřejné správy.

Hlavním charakteristickým znakem páčání trestné činnosti související s veřejnými zakázkami je nezákonné obohacení, získat nebo poskytnout neoprávněnou výhodu spřízněnému subjektu.

Odhalení a zejména dokázání korupční trestné činnosti v oblasti VZ zpravidla závisí na spolupráci s jednou ze stran jednání. Problémy v rámci prověřování a vyšetřování předmětné trestné činnosti se

objevují rovněž z důvodu vysoké odbornosti podezřelých osob, jejich opatrnosti a využívání komunikačních kanálů, jejichž monitoring může být pro PČR problematický.

Řada podnikatelských subjektů, aby mohla úspěšně obstát na trhu se pouští do konkurenčního boje, jehož cílem je získání veřejné zakázky, a to za každou cenu. Ruku v ruce s těmito skutečnostmi jde neochota oznamovat korupční jednání svých protivníků, ačkoliv tímto jednáním vznikají neúměrné finanční škody, včetně znemožnění čerpání finančních prostředků z fondů EU.

Pracovníci odboru mezinárodní spolupráce a metodiky NCOZ SKPV se v rámci této problematiky účastní osobních jednání se zástupci OECD, v roce 2017 se účastnili v rámci čtvrté fáze hodnocení ČR v souvislosti s realizací konvence v boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů a se zástupci UNCAC v rámci prvního kola hodnocení provádění Úmluvy OSN proti korupci (UNCAC). V rámci prevence kriminality jsou metodici útvaru členy Pracovní skupiny pro whistleblowing a Pracovní skupiny pro hospodárné nakládání s majetkem státu a dále Mezinárodní koordinační skupiny pro boj s korupcí zřízených při Úřadu vlády ČR. V souvislosti s přípravou Akčních plánů boje s korupcí pracovníci útvaru předkládají návrhy protikorupčních opatření a jsou rovněž zařazeni ve vnitrostátní síti AFCOS.

Úkol: plněn průběžně

9. - Vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti

Gestor: PČR/FAÚ

termín: průběžně

Problematika zajišťování výnosů z trestné činnosti je základem moderní prevence závažné kriminality a jako taková je zcela průřezová pro většinu činností SKPV. V drtivé většině spáchaných trestných činů je motivem pachatele k páčání trestné činnosti snaha získat majetkový prospěch. Současně zajištění a následné odčerpání majetku (provádění finančního šetření) je jedním z důležitých nástrojů v boji proti organizovanému zločinu.

Finančního šetření začíná být vnímáno jako jedna z nových metod používaných policií při vyhledávání, prověřování a vyšetřování kauz. Tato vysoce specializovaná činnost pak stále častěji přináší orgánům činným v trestním řízení i důležité poznatky a důkazy k prokázání viny pachatelům trestné činnosti, ale i pozitivní hodnocení od poškozeného, kterému bývá díky dobře odvedené práci a provedenému finančnímu šetření vrácen majetek již v přípravném řízení.

Proto nelze chápat finanční šetření a zajišťování výnosů z trestné činnosti jako samostatnou, oddělenou činnost. Nelze ji řádně realizovat bez součinnosti se zpracovatelem spisu, který provádí prověřování, operativní činnost, případně v další fázi trestního řízení vyšetřování. Úzká spolupráce mezi těmito pracovníky vede ke kvalitnímu a preciznímu provedení finančního šetření se zaměřením na důležité aspekty této činnosti a v neposlední řadě ke kvalitnímu vypracování zajišťovacích institutů.

Pracovníci NCOZ SKPV se každoročně účastní týdenního kurzu pro specialisty na finanční šetření realizovaný na Policejní akademii ČR. Přednášející jsou lektoři policejní akademie, zástupci Ministerstva financí, Finančně analytického úřadu a policisté SKPV. Účelem kurzu je seznámit policisty s problematikou finančního šetření.

Pololetně ze strany pracovníků NCOZ SKPV je pořádána porada vedoucích specialistů na finanční šetření, která je realizována pro policisty z Krajských ředitelství Policie ČR a celorepublikových útvarů. Porady se rovněž účastní státní zástupci. Jejím účelem je předání praktických poznatků v oblasti finančního šetření.

Pracovníky NCOZ SKPV jsou rovněž zajišťovány přednášky, týkající se problematiky trestné činnosti, která je prošetřována v kompetenci NCOZ SKPV. Jedná se o přednášky na Policejní akademii ČR, VPŠ (vyšší policejní škole) a SPŠ (střední policejní škole) MV ČR v Holešově, na Justiční akademii v Kroměříži a na pracovištích státní a veřejné správy určené pro pracovníky GŘC a finanční správy a pracovníky GIBS (Generální inspekce bezpečnostních sborů), ale také v rámci NCOZ a na KŘP. Prezentace jsou určeny pracovníkům těchto institucí.

Dotační podvody, pletichy při veřejné zakázce a korupce náleží mezi významné zdrojové trestné činy pro praní peněz. Opatření v oblasti prevence praní peněz významně přispívají k odhalování nejen uvedené hospodářské trestné činnosti a k zablokování výnosů z ní. Klíčovou rolí má v tomto ohledu povinnost povinných osob detekovat podezřelé obchody, oznamovat je FAÚ a v zákonem vymezených případech i odložit splnění příkazu klienta. FAÚ jakožto národní jednotka shromažďuje, analyzuje a předává informace o podezřelých obchodech. Výsledkem práce je vysoká kvalita produkovaných trestních oznámení podávaných orgánům činným v trestním řízení, popř. i jiných výstupů. Součástí trestních oznámení jsou rovněž vysoké objemy zajištěných prostředků. Vysoký standard součinnosti poskytuje také zahraničním partnerským jednotkám v rámci mezinárodní spolupráce.

Úkol: plněn průběžně

10. - Snížení celkové rozpracovanosti případů (obzvláště u starších spisů), vytvoření prostoru pro vlastní vyhledávání

Gestor: PČR *termín: průběžně*

Na NCOZ SKPV v roce 2017 došlo k nárůstu počtu spisů oproti zakončenému roku 2016 o více než 150 spisů. Pozitivním ukazatelem je aktivní saldo neukončených spisů, kdy bylo o více než 60 spisů ke konci roku 2017 méně než v roce předchozím. V komplexním hodnocení tato skutečnost znamená vyšší produktivitu a nižší zatíženost jednotlivých zpracovatelů.

Z hlediska příslušnosti je NCOZ SKPV příslušná k šetření, prověřování a vyšetřování mj. úmyslných trestných činů, k jejichž dozoru je příslušné vrchní státní zastupitelství. NCOZ SKPV rovněž zpracovává spisy, které převezme na základě rozhodnutí ředitele NCOZ SKPV po předchozím souhlasu věcně a místně příslušného policejního orgánu, nebo byly příkázány rozhodnutím nadřízeného vedoucího pracovníka nebo státního zástupce.

Vzhledem k této skutečnosti NCOZ SKPV zároveň šetří, prověřuje a vyšetřuje trestnou činnost, která nespadá do její věcné příslušnosti. Jedná se zejména o trestnou činnost spojenou s kyberkriminalitou.

Z celkového počtu zpracovávaných spisů na NCOZ SKPV v roce 2017 byla cca čtvrtina spisů zpracovávána na základě operativně pátrací činnosti pracovníků útvaru. U spisů, jejichž prověřování a vyšetřování bylo započato v roce 2017, se jedná již o 40% nárůst spisů zpracovávaných na základě vlastních poznatků.

Ze statistických ukazatelů tak vyplývá, že v oblasti operativně pátrací činnosti došlo k výraznému posunu ve prospěch zpracovávaných vlastních poznatků na NCOZ SKPV.

Úkol: plněn průběžně

11 - Provedení evaluace „Strategie pro boj s podvody a korupcí při čerpání fondů v rámci SSR v období 2014-2020“

Gestor: MMR-NOK

termín: průběžně

Stanovený úkol pro rok 2017 je považován za splněný, nicméně jsou zde další navazující aktivity, které jsou zaneseny ve vládním Akčním plánu na rok 2018 a které jsou součástí větší sady aktivit zaměřených na opatření proti podvodům a korupci v prostředí ESI fondů. Sada opatření směřuje k ověření a zkvalitňování těchto nástrojů a tím k zefektivňování řízení ESI fondů v ČR.

Evaluaci provedlo sdružení ASTRA – Asociace pro transparentnost jako součást projektu podpořeného ve výzvě pro NNO Operačního programu Technická pomoc. Samotné evaluaci předcházela sběr dat o vnímání korupce v oblasti Evropských investičních a strukturálních fondů (dostupné na dotaceEU.cz/knihovna-evaluaci).

Cílem analýzy bylo vyhodnotit relevantnost Strategie v boji proti podvodům z hlediska obecných protikorupčních mechanismů, mezinárodních doporučení, národních metodik a porovnáním s riziky identifikovanými v oblasti korupce a podvodů v rámci programů a projektů spolufinancovaných EU.

Na základě posouzení byly formulovány následující hlavní **závěry**:

- 1) Opatření uvedená ve Strategii v zásadě pokrývají všechna hlavní rizika identifikovaná v rámci projektů financovaných z prostředků Evropské unie. Jde o rizika vztahující se k výběru projektu, kdy Strategie uvádí opatření spojená s předcházení a ověřováním nežádoucích vazeb či střetu zájmů a rizika spojená s realizací projektů.
- 2) Velmi pozitivně je třeba hodnotit důraz, který Strategie klade na posilování kultury odmítající podvodné jednání a nulovou toleranci podvodů.
- 3) Opatření jsou následně zohledněna v závazných metodických pokynech v rámci Jednotného metodického prostředí. Někdy jdou metodické pokyny nad rámec Strategie, v některých případech je tomu naopak, ale lze konstatovat, že zásadní rizikové oblasti oba nástroje pokrývají.

Zároveň byla formulována i **doporučení**, jejichž realizace by mohla přispět k minimalizaci podvodného jednání a snížení jeho dopadů v rámci ESIF. Jde o doporučení na úrovni Strategie, metodických pokynů i řídicích orgánů ve třech hlavních oblastech:

- 1) Zvyšování transparentnosti cestou včasného, otevřeného, přehledného a snadno dostupného zveřejňování informací o všech procesech realizovaných jednotlivými subjekty implementační struktury včetně informací o výběru a realizaci jednotlivých projektů.
- 2) Sdílení zkušeností s identifikací rizik podvodů i jejich řešením uvnitř implementační struktury i navenek.
- 3) Prosazování pravidel etických kodexů a jejich aktualizace dle potřeb subjektů implementační struktury, podpora motivace k oznámení podezření na podvodné jednání a ochrana oznamovatelů.

Na zhodnocení strategie navazuje detailnější zhodnocení konkrétních nástrojů Jednotného metodického prostředí, kterými se Strategie uvádí v život v konkrétních metodických dokumentech a postupech pro řízení a kontrolu v prostředí ESI fondů. Protože doposud nelze pracovat s případy korupce či podvodů v tomto programovém období, evaluace se zaměřuje na to, jak funkčnost nástrojů zaměřených na omezování korupce a podvodů vnímají aktéři, kterých se dotýkají: zaměstnanci řídicích orgánů, kteří hodnotí, administrují nebo kontrolují projekty, ale i příjemci. V tomto smyslu je koncipován také úkol v Akčním plánu na rok 2018.

Úkol: plněn průběžně

II. ADMINISTRATIVNÍ SPOLUPRÁCE V CELNÍCH VĚCECH

12 - Aktivní účast na společných celních operacích

Gestor: GŘC *termín: průběžně*

V roce 2017 se Celní správa České republiky zúčastnila celkem sedmi společných celních operací, čímž se významně zapojila do celoevropského, resp. celosvětového boje proti porušování celních předpisů. Zpravidla se jednalo o společné celní operace, které byly z účasti většiny členských států EU a také některých třetích zemí organizovány Evropskou komisí nebo Světovou celní organizací. Hlavním cílem všech těchto společných celních operací obecně vždy byl boj proti podvodům na mezinárodní úrovni, ale jejich konkrétní zaměření bylo velmi různorodé. Čeští celníci tak ve stejném okamžiku jako jejich zahraniční kolegové v roce 2017 aktivně participovali při cíleném vyhledávání podvodů v následujících oblastech:

- podhodnocování dováženého zboží a vyhýbání se placení DPH;
- pašování tabákových výrobků v silniční a železniční přepravě;
- porušování práv duševního vlastnictví v souvislosti se zbožím zakoupeným nebo objednaným na internetu a následně přepravovaným ke konečnému příjemci zboží poštou nebo expresními přepravci;
- dovážení padělků zboží a náhradních dílů, které svým nekvalitním zpracováním mohou ohrozit bezpečnost nebo zdraví jejich uživatelů;
- obcházení předpisů při přepravě zboží v osobní letecké přepravě;
- nelegální převážení zbraní a střeliva nebo finančních hotovostí v souvislosti s tzv. praním špinavých peněz nebo s potenciálním financováním terorismu.

V rámci společných celních operací, kterých se česká celní správa zúčastnila, byly na národní úrovni zjištěny závažné celní přestupky a delikty a bylo zajištěno velké množství zboží, které nebylo přepravováno v souladu s celními předpisy. Společné celní operace tak ve svém důsledku iniciovaly kroky vedoucí k vymození celních a daňových poplatků, kterým se dovozci snažili vyhnout, a zároveň také ukázaly, že celní orgány dokážou řádně uplatňovat jim svěřené pravomoci.

Úkol: plněn průběžně

13. - Zajištění plnění úkolů vyplývajících ze Zpráv vzájemné spolupráce vydaných OLAF

Gestor: GŘC *termín: průběžně*

V roce 2017 Samostatné oddělení Mezinárodní spolupráce Generálního ředitelství cel přijalo od OLAF celkem 44 nových zpráv vzájemné spolupráce nebo dodatků zpráv již dříve vydaných. Zprávy vzájemné spolupráce byly v roce 2017 zaměřeny zejména na odhalování nesprávného deklarování původu zboží a s tím spojeného obcházení antidumpingových cel. V této souvislosti byly prověřovány dovozy různých komodit z asijských zemí jako např. keramický porcelán, paletové vozíky, bezešvé trubky, hliníková kola, solární panely aj. Ze strany celní správy byla ke zprávám vzájemné spolupráce přijata vhodná opatření a předány podněty k zahájení odpovídajících šetření jako např. kontroly po propuštění zboží, zadávány rizikové, zpracovávány rizikové analýzy a prováděna další vhodná

šetření dle požadavků OLAF. Díky šetřením spojeným se zprávami vzájemné spolupráce se celním orgánům v roce 2017 podařilo doměřit a vybrat antidumpingové clo v řádech milionů korun. V říjnu 2017 byla činnost českých celních orgánů v souvislosti se zprávami vzájemné spolupráce podrobena auditu Evropského účetního dvora, přičemž nebyly nalezeny žádné nesrovnalosti v postupech aplikovaných celní správou.

Úkol: plněn průběžně

III. PROVĚŘOVÁNÍ A VYŠETŘOVÁNÍ TRESTNÝCH ČINŮ SOUVISEJÍCÍCH S DOTAČNÍMI PROSTŘEDKY EU

14. - Vypracování metodiky a přijetí odpovídající personální a organizační opatření, včetně zpracování povinných vzdělávacích programů orientovaných na problematiku boje proti zneužívání finančních prostředků z fondů EU pro policisty působící na tomto úseku

Gestor: PČR termín: 31. 12. 2020

V rámci své činnosti NCOZ poskytuje metodickou a odbornou pomoc ostatním policejním orgánům v trestních věcech spadajících do působnosti útvaru. V oblasti odborného vzdělávání policistů, která je jednou z hlavních oblastí Strategie vlády v boji proti korupci, NCOZ zajišťuje přednášky prostřednictvím pracovníků odboru mezinárodní spolupráce a metodiky. Ty se týkají problematiky trestné činnosti, která je prošetřována v kompetenci NCOZ a problematiky mezinárodní spolupráce na jednotlivých odborech a expoziturách NCOZ, na Krajských a oblastních ředitelstvích policie OHK.

Odborem mezinárodní spolupráce a metodiky NCOZ je v oblasti problematiky boje proti zneužívání finančních prostředků z fondů EU a korupce realizováno instrukčně metodické zaměstnání (dále jen „IMZ“). IMZ je určeno jak pro policisty NCOZ, tak i pro policisty KŘ Policie ČR. Jednoho IMZ se účastní cca 90-110 policistů. Účelem je seznámit policisty s problematikou a novinkami v dané oblasti, včetně praktických zkušeností. V oblasti vzdělávání je na Policejní akademii ČR v Praze ve spolupráci s OHK ÚSKPV realizován 6 týdenní kurz „Hospodářská kriminalita“, kde jsou rovněž prezentovány problematiky korupce, veřejných zakázek a trestná činnost související s dotacemi.

V rámci kurzů celoživotního vzdělávání pořádaných Policejní akademii ČR, pracovníci odboru mezinárodní spolupráce a metodiky zajišťují prezentace spadající do působnosti útvaru, včetně problematiky boje proti zneužívání finančních prostředků z fondů EU. Kurzy jsou určeny pro policisty celorepublikových útvarů, Krajských ředitelství Policie ČR, GIBS. Kurz je určen pro 50 - 60 policistů.

NCOZ SKPV v rámci své působnosti plní úkoly - Úřadu pro dohledávání majetku z trestné činnosti na území ČR (Asset Recovery Office), Národní centrály proti penězokazectví, Národního kontaktního bodu pro terorismus (NKBT), Národního kontaktního bodu pro kybernetickou kriminalitu, Určeného pracoviště pro boj proti daňovým únikům a daňové kriminalitě, Kontaktního bodu Policie ČR v rámci sítě AFKOS (hlášení nesrovnalostí).

V souladu s Národní strategií na ochranu finančních zájmů Evropských společenství byl vydán Pokyn policejního prezidenta č. 18/2018, o plnění hlásné povinnosti při poškození finančních zájmů Evropské unie, který upravuje jednotný postup útvarů Policie ČR a jejich organizačních článků při plnění povinností souvisejících s hlášením o poškozování finančních zájmů EU.

Úkol: plněn průběžně

15. - Zajištění náhledu do příslušných informačních systémů spojených s bojem proti zneužívání finančních prostředků z fondů EU

Gestor: PČR *termín: 31. 12. 2020*

V oblasti boje proti zneužívání finančních prostředků EU byli pracovníkům NCOZ zpřístupněny systémy Arachne a MS2014+.

Úkol: plněn průběžně

16. - Průběžné zpracovávání analýzy informací a monitoring veřejných zdrojů

Gestor: PČR *termín: průběžně*

Monitoring veřejných zdrojů a jeho analýza v souvislosti s odhalováním, prověřováním a vyšetřováním trestné činnosti na NCOZ se z dlouhodobého hlediska jeví jako klíčová. Z tohoto důvodu došlo k výraznému nárůstu počtu proškolených pracovníků v rámci NCOZ, kteří jsou zaškolováni a lektorováni ze strany analytického pracoviště NCOZ.

Problém v oblasti hospodářské kriminality představuje poddimenzovanost OHK (odborů hospodářské kriminality), ale i velmi slabá a neefektivní podpora ze strany specialistů na analytickou činnost. Formy a metody používané v současné době organizovaným zločinem jsou mnohem složitější. Bez efektivní a moderní analytiky je práce vyšetřovatelů této trestné činnosti velmi náročná, složitá a dlouhodobá.

Řešení by přinesl nábor ekonomických analytiků, včetně dostatečných finančních zdrojů na jejich získání a udržení.

Úkol: plněn průběžně

IV. SPRÁVNĚ-PRÁVNÍ OBLAST OCHRANY FINANČNÍCH ZÁJMŮ EU

17. - Pravidelná aktualizace metodických pokynů pro hlášení nesrovnalostí na vnější úrovni (MS2014+, IMS) dle vývoje v oblasti

Gestor: MF odb. 69

termín: průběžně

K 1. červenci 2017 byla zveřejněna uživatelská příručka „Proces Administrace nesrovnalostí“ - pokyny pro hlášení nesrovnalostí v MS2014+. Odbor 69 - Analýza a hlášení nesrovnalostí se stal gestorem pro modul „Hlášení nesrovnalostí – vnější úroveň“ v MS2014+, tedy na národní úrovni. Tento modul se vyvíjel v souladu s platnou legislativou EU pro systém „Hlášení nesrovnalostí“ pro vnější úroveň (EU). Aby bylo možné komplexně tento modul spravovat a rozvíjet, jsou zástupci Odboru 69 členem PSMS (pracovní skupina monitorovacího systému). Tito zástupci se pravidelně zúčastňují všech jednání (zpravidla 1x měsíčně), kde se aktivně podílí na návrzích řešení daných problémů. Zástupce odboru je také členem PS1, která se zabývá správou SD2014+ (navrhuje řešení a spravuje SD2014+, zejména při přidělování rolí a přístupů do MS2014+. Dále pak při zadávání nových rozvojových požadavků a také při zadávání požadavků na úpravu stávajících požadavků na systém MS2014+). Na základě těchto skutečností a velmi úzké spolupráce se zástupci Řídicích orgánů a MMR - OSMS má gestor možnost aktivně spolupracovat při tvorbě metodiky a tedy i při tvorbě kvalitní uživatelské příručky v procesu Administrace nesrovnalostí – vnější úroveň. Na základě vývoje modulu „Nesrovnalosti – vnější úroveň“ je nutné v roce 2018 provést aktualizaci této příručky, a to ve spolupráci s MMR - OSMS.

V prosinci 2017 byla odsouhlasena „Uživatelská příručka pro vyplňování hlášení nesrovnalostí Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) v informačním systému – IMS5“, která vstoupila v účinnost 15. ledna 2018.

Oddělení 6901 Centrální kontaktní bod AFCOS (dále jen „CKB AFCOS“) je partnerem úřadu OLAF za ČR za oblast správně-právní v rámci hlášení nesrovnalostí. Na základě jednání a komunikace na oficiálních jednáních COCOLAF a workshopech pořádaných úřadem OLAF metodicky řídí lokální kontaktní body AFCOS (dále jen „LKB AFCOS“), provádí školení zástupců sítě AFCOS, a to buď individuálně, nebo v rámci pořádaných seminářů.

Úkol: plněn průběžně

18. - Prohloubení aktivní spolupráce CKB AFCOS s úřadem OLAF a službami AFCOS v ČS (společné setkání)

Gestor: MF odb. 69

termín: alespoň 1x/rok

V průběhu roku 2017 se pracovníci CKB AFCOS účastnili konference, kterou pořádal OLAF k vyhodnocení nařízení č. 883/2013. Cílem bylo prodiskutovat řízení a fungování úřadu OLAF (s ohledem na vnitřní i vnější šetření) od roku 2013 až dosud a výhled do budoucna, resp. nastavení spolupráce při vytvoření Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO). Dále se aktivně zúčastnili

zasedání v rámci Poradního výboru pro koordinaci boje proti podvodům (COCOLAF) a jednání specializovaných pracovních skupin COCOLAF - „AFCOS Group Meeting“, „Fraud Prevention Group“, „Reporting and Analysis of Fraudulent and Other Irregularities Group“ a školení k hlášení nesrovnalostí spolufinancovaných z AMIF (Azylový, migrační a integrační fond). Pracovník CKB AFCOS spolu se zástupcem MSp se rovněž účastnil expertního workshopu „Ochrana oznamovatelů jako prostředek ochrany finančních zájmů Unie“. Tématem byl zejména nejnovější vývoj v otázkách ochrany finančních zájmů Unie a whistleblowingu a dále národní perspektivy ochrany oznamovatelů jakožto prostředek k detekci a prevenci zneužití fondů.

CKB AFCOS se v roce 2017 zúčastnil čtyř jednání Rady (dvou za předsednictví Malty a dvou za předsednictví Estonska), na kterých byla mimo jiné probírána Výroční zpráva OLAF za rok 2016, Výroční zpráva Dozorčího výboru OLAF za 2016, Výroční zpráva Evropské komise o ochraně finančních zájmů EU za rok 2016 (zpráva PIF), Meziinstitucionální výměna názorů EK-OLAF s Radou a EP, Procedura výběru a jmenování nového generálního ředitele úřadu OLAF, Hodnocení/revize nařízení č. 883/2013 (minimálně z důvodu nastavení vztahů a předávání informací mezi úřady OLAF a EPPO). Existence a působení úřadu OLAF, který se zabývá šetřením v rovině správně-právní, byla vyhodnocena jako stále velmi relevantní.

Úkol: splněn

19 - Posílení efektivní výměny zkušeností mezi partnery celé sítě bodů AFCOS v ČR (společné setkání)

23. - Organizování školení ze strany CKB AFCOS pro LKB AFCOS

Gestor: MF odb. 69

termín: alespoň 1x/rok

CKB AFCOS uspořádal pro zástupce sítě LKB AFCOS v roce 2017 dva vícedenní semináře na téma „Ochrana finančních zájmů EU“, a to jak v oblasti správně-právní, tak i trestně-právní.

Na prvním tří denním semináři bylo proškoleny 32 pracovníků. Cílem bylo prezentovat a zhodnotit statistiky a analýzy nahlášených nesrovnalostí, nedostatky v oblasti hlášení nesrovnalostí, informace k workshopu OLAF – interface, informace k připravovaným aktualizacím či zpracování metodických příruček; prodiskutovat téma správy odvodů za porušení rozpočtové kázně a problematiku specifických oblastí ZZVZ, nesrovnalosti v trestně-právní oblasti a strategické cíle Operativního akčního plánu boje proti organizovanému zločinu a případy nesrovnalostí po verifikaci původu zboží. Součástí semináře byla i nezbytná vzájemná výměna zkušeností a dobré praxe.

Na druhém dvoudenním semináři bylo proškoleny 36 pracovníků. Tématy byly aktuální informace EU z Rady PS D08- Boje proti podvodům za EE PRES a z EK procesní záruky, hlášení nesrovnalostí na vnější úrovni, otázky porušení rozpočtové kázně versus nesrovnalosti, nástroje mezinárodního celního spolupráce, odvody cel a daní do rozpočtu EU a náplň a praxe nově vzniklého útvaru NCOZ SKPV.

CKB AFCOS pořádal v roce 2017 školení ohledně hlášení nesrovnalostí v systému IMS nejen pro pracovníky LKB AFCOS, ale i pro uživatele s rolí „observer“ (např. zástupci Auditního orgánu či NCOZ SKPV). Školení a konzultace v rámci této problematiky jsou poskytovány pravidelně.

Vzhledem k agendě, kterou CKB AFCOS zajišťuje, je nezbytně nutné, aby měl přístup, k informacím. Pracovníkům CKB AFCOS byl Auditním orgánem (gestorem za tuto oblast pro ČR) zřízen přístup do informačního systému Arachne 2.0 a následně byli pracovníci CKB AFCOS zaškoleni do použití tohoto systému.

CKB AFCOS se aktivně podílí na pravidelných jednáních PS KAN a PS Legal. Jako gestor za vnější úroveň hlášení seznamují zástupci CKB AFCOS účastníky PS KAN s úpravami/zpracováním požadavků do MS2014+; jsou diskutovány potřeby na systém ze strany Řídících orgánů a LKB AFCOS a je zajišťován metodický výklad.

Úkol: splněn/plněn průběžně

20. - Vedení kvalitní evidence nahlášených nesrovnalostí na vnější úrovni a pravidelné vyhodnocování jednotlivých faktorů zpracovávání souvisejících analýz

Gestor: MF - odbor 69

termín: průběžně

Za rok 2017 zaslal CKB AFCOS prostřednictvím informačního systému IMS úřadu OLAF celkem 348 případů hlášení nových nesrovnalostí zjištěných v rámci implementace evropských fondů a předvstupních nástrojů PHARE, v dotčené částce 69 136 252 €. V souvislosti s předvstupními nástroji nebyla úřadu OLAF nahlášena žádná nová nesrovnalost. Za programové období 2000 – 2006 byly za rok 2017 na vnější úrovni nahlášeny 3 nové nesrovnalosti v celkové výši dotčené částky 298 536 €. Pokud jde o programové období 2007 – 2013, bylo úřadu OLAF za rok 2017 zasláno celkem 334 hlášení nových nesrovnalostí v celkové výši dotčené částky 67 890 313 €. V rámci programového období 2014 – 2020 bylo úřadu OLAF nahlášeno celkem 11 nových nesrovnalostí s dotčenou částkou ve výši 947 403 €. CKB AFCOS pravidelně zpracovává přehledy nahlášených nesrovnalostí na vnější úrovni, vyhodnocuje a analyzuje je.

Úkol: plněn průběžně

21. - Zveřejňování informací na internetových stránkách MF souvisejících s činností CKB AFCOS a posilování povědomí o jeho aktivitách v boji proti podvodům

Gestor: MF odbor 69

termín: průběžně

Informace týkající se ochrany finančních zájmů EU včetně souvisejících dokumentů jsou pravidelně zveřejňovány na webových stránkách MF (<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/ochrana-financnich-zajmu>). Cílem je zajistit transparentnost, přístup k informacím a povědomí o činnosti sítě AFCOS v ČR.

Úkol: plněn průběžně

22. - Zefektivnění spolupráce CKB AFCOS s PČR, NSZ a GŘC (společné setkání)

Gestor: MF odbor 69 *termín: alespoň 2x/rok*

Setkání se zástupci PČR, NSZ, GŘC a navíc i GFŘ proběhla v rámci konání vícedenních seminářů, pořádaných CKB AFCOS (viz bod č. 19 a bod č. 23).

Úkol: splněn

24. - Uzavření dohod o spolupráci mezi MF a dalšími subjekty (alespoň pět)

Gestor: MF odbor 69 *termín: 31. 12. 2018*

V roce 2017 proběhly předběžné konzultace s některými zainteresovanými subjekty za účelem specifikace rozsahu a podmínek dohod.

Úkol: plněn průběžně

25. - Zpracování informačního materiálu o síti AFCOS

Gestor: MF odbor 69 *termín: 31. 12. 2020*

Dosud byl vytvořen předběžný návrh úpravy webových stránek, který bude použit jako základ pro zpracování informačního materiálu.

Úkol: plněn průběžně

26. - Nastavení vlastního způsobu informování subjektů zainteresovaných na ochraně finančních zájmů EU o pravomocně odsouzených osobách za trestné činy dle § 260 trestního zákoníku

Gestor: MF odbor 69 *termín: 31. 12. 2018*

V současné době probíhá vytváření databáze a její naplňování daty, a to konkrétně pravomocnými rozsudky, kde došlo podle § 260 Trestního zákona k poškození finančních zájmů EU. Dále jsou dožadávány a posuzovány rozsudky z předchozích let, kde též mohlo dojít k poškození finančních zájmů EU. Dále jsou diskutovány a nastavovány možné cesty, kterými by mohl odbor 69 v budoucnu tyto rozsudky efektivně získávat. Tyto rozsudky jsou současně také posílány do ústřední databáze pro vyloučení – CED a v souvislosti s hlášenými nesrovnalostmi prostřednictvím systému IMS úřadu OLAF.

Úkol: plněn průběžně

27. - Zjištění a vyhodnocení možnosti využívat databázi EDES ze strany zainteresovaných subjektů v ČR a následná aplikace v praxi

Gestor: MF odbor 69

termín: 31. 12. 2018

Vzhledem k situaci, kdy není dosud zřejmé, jakými daty bude databáze EDES disponovat, v jakém rozsahu a kdy bude spuštěna, je vhodné počkat na další vývoj. Předběžně však již byla možnost využívat databázi EDES konzultována s některými zainteresovanými subjekty.

Úkol: plněn průběžně

ZÁVĚR

Na úkoly plněné v roce 2017 budou průběžně navazovat aktivity v roce 2018, které budou, s ohledem na termíny plnění, zaměřeny na jednotlivé oblasti/úkoly související s ochranou finančních zájmů EU. Po odsouhlasení s garanty plnění úkolů za příslušné oblasti bude aktualizován Akční plán pro rok 2018, který bude následně zveřejněn na webových stránkách MF.

Na základě vyhodnocení Akčního plánu za rok 2017 nevyplývala následná potřeba aktualizace samotné Národní strategie na ochranu finančních zájmů Evropské unie.